

Painopisteet Maatilatalouden kehittämisrahaston (Makeran) maa- ja elintarviketalouden tutkimus- ja kehittämisrahoituksen hakuun vuodelle 2026

Maa- ja metsätalousministeriö ottaa vastaan vuotta 2026 koskevia esityksiä tutkimus- ja kehittämishankkeista, jotka hyödyttävät **maa- ja elintarviketaloutta** laaja-alaisesti alla esitettyjen painopisteiden mukaisesti. Tutkimus- ja kehittämismäärärahoja voidaan myöntää, mikäli maatilatalouden kehittämisrahaston käyttösuunnitelmassa osoitetaan tarkoitukseen varoja vuodelle 2025.

Makeran maa- ja elintarviketalouden tutkimus- ja kehittämismäärärahalla rahoitetaan ensisijaisesti sellaisia tutkimus-, kehittämis- ja selvityshankkeita, jotka edistävät elinkeinon kannattavuutta ja kilpailukykyä kestävällä tavalla tai tuottavat hallinnonalan tehtävien hoitamisessa tarvittavaa oleellista tietoa. Rahoituksella ei tueta yritysten tuotekehitystä tai suoraan liiketoimintaan meneviä innovaatioita. Rahoitus on julkista ja tulosten on hyödytettävä koko sektoria/alasektoria eli rahoituksella tuetaan lähinnä esikilpailullisen tiedon kasvattamista.

Kaikkien hankkeiden tulee esittää suunnitelmassaan, miten tulokset viedään konkreettisesti käytäntöön. Tähän kiinnitetään arvioinnissa erityishuomiota. Hankkeiden tulee jo valmisteluvaiheessa ottaa suunnitteluun mukaan tutkimuksen kannalta keskeiset sidosryhmät ja hyödyntäjätahot (mm. viljelijät) sekä mahdolliset ulkopuoliset rahoittajat. Rahoitettavien hankkeiden valinnassa kiinnitetään huomiota siihen, että hankkeet ovat monitieteisiä. Jos hankkeen tulokset hyödyttävät suoraan elinkeinoa, on tärkeää, että elinkeino on mukana rahoittamassa hanketta. Haku on kaksivaiheinen. Hankkeita arvioidessa kriteerien painoarvot vaihtelevat haun ensimmäisen ja toisen vaiheen kesken seuraavasti (suluissa aiehaku/toinen vaihe): 1) relevanssi ja tulosten mahdollinen vaikuttavuus (40%/20%), 2) hankkeen laatu (20%/35%), 3) toteutuksen organisointi (20%/20%) sekä 4) hankkeen vuorovaikutus ja tulosten käytäntöön vieminen (20%/25%).

Rahoitamme ensisijaisesti painopisteisiin osuvia hankkeita. Painopisteiden ulkopuolisia hankkeita ei rahoiteta, ellei hanke ole erittäin ajankohtainen ja ennakoimattomaan tilanteeseen kohdistuva. Lisätietojen antajat on kerrottu kunkin painopisteen kohdalla. Maa- ja metsätalousministeriön sähköpostiosoitteet ovat pääosin muotoa: etunimi.sukunimi@gov.fi.

Haun tärkeät päivämäärät:

- 1) aiehaku avautuu **perjantaina 31.01.2025 klo 12.00 ja hakuaika päättyy maanantaina 24.03.2025 klo 16.15.** Toiseen vaiheeseen hyväksytään ne hankehakemukset, jotka parhaiten vastaavat haun painopisteisiin ja toteuttavat Makeran t&k-rahoituksen tavoitteita.
- 2) **Toinen hakuvaihe alkaa, kun pyydämme toisen vaiheen hakijoita täydentämään hakemuksensa. Toinen hakuvaihe eli hakemusten täydennysvaihe päättyy maanantaina 15.9.2025 klo 16.15.**

HUOM! Aikaisemmin käytössä ollut hankejärjestelmämme vaihtuu valtioneuvoston yhteiseen **haeavustuksia.fi** –järjestelmään, jossa tarvitaan valtuudet hankehakemuksen jättämiseen Suomi.fi-sivuston kautta. Hanke/tutkimussuunnitelma liitetään hakemuksen yhteyteen vasta toisessa vaiheessa!

Yleisistä hakuohjeista on oma asiakirjansa. Katso lisäohjeita www.mmm.fi/tutkimus -> Hakukuulutukset-sivulla Makeran haku.

Vuoden 2025 haun (rahoitus vuodesta 2026 alkaen) painopisteet ovat:

1. **Vastuullisuus ja kilpailukyky ruokajärjestelmässä**
2. **Terve maaperä kasvukuntoa turvaamassa** (MATO2-ohjelman teemasta 3)

Painopisteiden kuvaukset

1. Vastuullisuus ja kilpailukyky ruokajärjestelmässä

Vastuullisuus

Ruokasektoriin kohdistuvia vastuullisuusvaatimuksia ovat mm. metsäkatoasetus ja yritysten kestävyysraportointi (CSRD), vastuullisuusdirektiivi (CSDDD), pankkisääntely sekä kuluttajien ja kaupan vaatimukset. Kuinka ruokasektori pystyy vastaamaan entistä paremmin kuluttajien ja jatkuvasti muuttuvan toimintaympäristön erilaisiin vaatimuksiin kestävyiden, vastuullisuuden, tuottavuuden, laadun ja hintakilpailukyvyn tehostamisen tuomassa monitahoisessa maailmassa? Tutkimushakemuksia toivotaan aiheista, jotka tuottavat konkreettisia ratkaisuja vastuullisuusvaatimusten ja kilpailukyvyn yhteensovittamiseksi.

Lisätietoja: Jertta de Mazières (puh. 02951 62113), sähköposti: etunimi.sukunimi(yhteen)@gov.fi

Teknologia

Teknologisella kehityksellä voidaan vaikuttaa kestävään kehitykseen ja taloudelliseen kasvuun. Hyvästä kehityksestä huolimatta teknologiaa täytyy vielä kehittää monella sektorilla, jotta voidaan vähentää tuotannosta aiheutuvia haittoja ja saavuttaa kestävyttä, sekä lisätä viljelijöiden tuotannon kannattavuutta. Maatilat ovat yksilöllisiä. Kun uudet teknologiat tulevat käyttöön asteittain, pitää pystyä toimimaan yhdessä jo aikaisempien teknologioiden kanssa, mikä tuo omantyyppiset haasteet älymaatalouden ratkaisujen kehittämiseen ja käyttöönottoon. Maatalous on teknologiavaltainen ala, jolla on ympäristövaikutuksia. Se luo pohjaa uudelle teknologialle, mutta toisaalta teknologia tuo myös haasteita erityisesti käytännön toimijoille alkutuotannossa. Maatalouden kestävyteen liittyvät monenlaiset teknologiat ja niiden kehitystarpeet, mutta myös se millaisia ajureita uusien kestävyttä edistävien teknologioiden käyttöönottoon liittyy sekä millaisia kustannuksia ja muita hyötyjä näihin liittyy? Entä miten maatilayrittäjät ja arvoketju hyötyvät alkutuotannon digitalisaatiosta? Tai paraneeko ruokaketjun kilpailukyky ja läpinäkyvyys?

Uusien teknologioiden ja datan hyödyntäminen tulee olemaan yhä tärkeämpi osa yhteistä maatalouspolitiikkaa sen vastatessa vakaviin ympäristö- ja ilmasto-asteisiin. Alkutuotannon pitää olla valmis tähän. Viljelijöiden käyttämien datapalveluiden pitää olla keskenään yhteensopivia. Digitalisaation rooli kasvaa ruuan tuotannossa ja se voi auttaa viljelijää hyödyntämään paremmin resursseja ml. energiaa ja aikaa. Lisäksi on hyvä ottaa huomioon maatalojen datan omistajuus arvoketjussa, sekä datan jälleenmyymisen mahdollisuudet viljelijän näkökulmasta. Kun mietitään tekoälyn mahdollisuuksia suunnitella viljelijöiden yhteisiä hankintoja tai myyntejä olisi hyvä selvittää keinoja digitalisaation jalkauttamiseen laajaperäisesti maataloilla. Haussa toivotaan hankkeita, joiden avulla teknologisella kehityksellä ja innovaatioilla voitaisiin siirtyä kohti kestävämpää ja kannattavampaa tuotantoa.

Lisätietoja: Tero Sarkala (puh. 02951 62210), Tiina Hartman (puh. 02951 62271), Eeva Saarisalo (puh. 02951 62366), Johanna Nykyri (puh. 02951 62452). Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi.

Kasvinsuojelu ja ruuan turvallisuus

Kasvintuotannon toimintaympäristö muuttuu ilmastonmuutoksen myötä. Muutokset voivat näkyä mm. kasvuolosuhteissa (mm. kuivuus, sadannan muutokset, korkeat lämpötilat), uusina kasvintuhoojina sekä täällä jo esiintyvien kasvintuhoojien muuttumisena torjunnan kannalta haastavimmiksi. Satovaihtelut voivat kasvaa. Kasvinsuojeluaineiden pienenevä markkinoilla oleva valikoima aiheuttaa myös muutoksia. Sopeutuminen muutoksiin edellyttää monia asioita, kuten kasvintuotannon monimuotoistumista, viljelytekniikoiden muuttamista ja kehittämistä ja maaperän hyvän kunnon ylläpitoa. Sopeutumista tukevaa tutkimusta tarvitaan satovaihteluiden paremmasta hallinnasta etenkin öljy- ja palkokasveilla. Lisäksi tarvitaan uutta tietoa tukemaan integroidun kasvinsuojelun menetelmien kehittämistä: kasvintuhoojista, viljelykiertojen monipuolistumisen ja uusien viljelykasvien vaikutuksista kasvintuhoojiin sekä kasvintuhoojiin liittyvistä ennustemalleista.

Lisätietoja: Tove Jern (puh. 02951 62318) ja Kati Lassi (puh. 02951 62070). Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi.

One Health – yhteinen terveys

Osana kestävästä ruokajärjestelmästä on myös yhteinen terveys, One Health lähestymistapa. Tämän Makera-tutkimusrahoitushaun yhteinen terveys painopisteitä ovat ensinnä eläinten tarpeista lähtevä eläinten hyvinvointi, tarpeitten toteutuminen ja toteutumisen valvonta. Toiseksi painopisteessä ovat eläimiä ja ihmisiä uhkaavat eläintautiepidemiat, joiden leviämiseen vaikuttavat niin ilmastonmuutos kuin muuttuvat kotieläinten tuotantorakenteet. Kolmanneksi painopisteessä ovat tutkimushankkeet salmonellavahinkojen laajuudesta ja kohdentumisesta eri tilatyypeille nauta- ja siipikarjasektorilla. Tätä tutkimusta tarvitaan, koska halu tarjota ryhmävakuutuksia salmonellatartuntojen varalle on vähentynyt. Sikasektorille valmistellaan valtion rahastoa ryhmävakuutusten tilalle. Myös nauta- ja siipikarjasektorille saatetaan tulevaisuudessa tarvita valtion rahastoratkaisuja.

Lisätietoja: Katri Levonen (puh. 02951 62385), Susanna Ahlström (puh. 02951 62436), Eero Rautiainen (puh. 02951 62049), Eveliina Palonen (puh. 02951 62345). Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi.

HUOM! MMM on avaamassa alkuvuodesta myös toisen t&k-hankehaun, joka liittyy samalla Food2.0-ohjelmaan ja tukee erityisesti sen teemoja 3 (Regenerative production) ja 4 (Circular economy & resource efficiency). **Makeran haussa ei rahoiteta niitä teemoja, jotka sopisivat tähän Food2.0-ohjelman hakuun.** Katso lisätietoja Food2.0-haun kotisivulta (<https://mmm.fi/-/mmm-avaa-tutkimus-ja-kehittamishankehaun-joka-tukee-food2.0-ohjelmaa>), jonne tulee helmikuun alkupuolella painopisteiden tarkemmat kuvaukset sekä lisätietoja hausta.

2. Terve maaperä kasvukuntoa turvaamassa (MATO2-ohjelmasta)

Painopiste on yksi maatalouden ympäristövaikutusten tutkimusohjelman (MATO 2) teemoista. Maatalouden ympäristökestävyyttä parantamaan tarvittiin useampivuotinen tutkimusohjelma. Tutkimusohjelma tukee ja edistää Suomen CAP strategiasuunnitelman ympäristötavoitteita (Edistetään ilmastonmuutoksen hillitsemistä ja ilmastonmuutokseen sopeutumista sekä kestäväää energiaa; Edistetään kestäväää kehitystä ja luonnonvarojen, kuten veden, maaperän ja ilman, tehokasta hoitoa;

Edistetään luonnon monimuotoisuuden suojelemista ja ekosysteemipalveluja sekä säilytetään elinympäristöjä ja maisemia.) Tutkimusohjelmalla edistetään kansallista tavoitetta vähentää maatalouden kasvihuonekaasupäästöjä 29 % vuoteen 2035 mennessä sekä toimenpiteitä, joilla tavoitellaan vesien hyvän tilan saavuttamista ja ilmanlaatuun vaikuttavien päästöjen vähentämistä. Tutkimusohjelmalla tuetaan tavoitteita luonnon monimuotoisuuden vähenemisen pysäyttämiseksi ja kääntämiseksi elpymisuralle. Maaperä tutkimusteeman aiheilla on myös liittymäpintoja valmistelussa olevaan kansalliseen ennallistamissuunnitelmaan ja sen EU-tason tavoitteisiin.

MATO2-ohjelman teema 3 keskittyy maaperään ja sen tutkimusaiheet on kuvattu ohjelmakuvauksessa (<https://mmm.fi/mato2>). Teemaan toivotaan myös hakemuksia eroosiomallien kehittämiselle ja tuulieroosion riskien arviointia. Tutkimusaiheista **ei oteta huomioon** hakemuksia, jotka liittyvät seuraaviin aiheisiin: EU:n LUCAS-seurannan antamien tulosten vertailu kansalliseen VALSE-seurantaan, niiden eroavaisuudet peltomaan hiilen määrässä. Lisää tutkimustarpeiden taustasta on luettavissa MATO 2 –tutkimusohjelmasta <https://mmm.fi/mato2/tutkimusohjelma>

Lisätietoja antavat: Eero Pehkonen (puh. 02951 62217) ja Heini Lehtosalo (puh. 02951 62059)
Sähköposti: etunimi.sukunimi@gov.fi.

HUOM! MMM on avaamassa alkuvuodesta myös toisen t&k-hankehaun, joka liittyy samalla Food2.0-ohjelmaan ja tukee erityisesti sen teemoja 3 (Regenerative production) ja 4 (Circular economy & resource efficiency). **Makeran haussa ei rahoiteta niitä teemoja, jotka sopisivat tähän Food2.0-ohjelman hakuun.** Katso lisätietoja Food2.0-haun kotisivulta (<https://mmm.fi/-/mmm-avaa-tutkimus-ja-kehittamishankehaun-joka-tukee-food2.0-ohjelmaa>), jonne tulee helmikuun alkupuolella painopisteiden tarkemmat kuvaukset sekä lisätietoja hausta.